

Duurzaam Beleggen

Kwartaalrapport 2^e kwartaal 2022

Inhoudsopgave

Ontwikkelingen

Nieuws en trends in het tweede kwartaal – 3

Thema onder de loep

Groen water – 7

Impact

Beleggen met impact – 10

Stewardship

Engagements en stemmen – 11

Belegbaar universum

Nieuwe in- en uitsluitingen – 19

Doelstellingen

Voortgang op doelstellingen – 23

actiam

Dennis van der Putten

Hoofd Sustainability & Corporate Strategy

Nederland staat bekend om haar water. Niet alleen de hoeveelheid rivieren en meren zijn indrukwekkend, net als ons watermanagement en de deltawerken. Het hoogtepunt van de deltawerken is de Oosterscheldekering, ook wel eens het achtste wereldwonder genoemd. Bij de bouw was het de verwachting dat de kering 150 jaar mee zou gaan. Inmiddels blijkt dat de zeespiegelstijging zo snel gaat dat de maximale levensduur al eindigt in 2050.

Wanneer we niets zouden doen dan komt door het stijgende water ongeveer tweederde van Nederland onder water te staan. Tegelijk is Nederland gevoeliger geworden voor overstromingen zoals vorig jaar. De kans dat door hevige regenval in een korte periode, een vergelijkbare situatie zich voor doet, is inmiddels tot 9 keer zo groot geworden.

Een overvloed aan water dus in Nederland. En tegelijk hebben we een tekort aan water. En dan vooral hemelwater (ook wel aangeduid als groen water). De eerder genoemde periodes met hevige regenval worden namelijk afgelost met lange periodes van droogte en hogere temperaturen. Tot nu toe behoort 2022 tot de 5% meest droge jaren ooit gemeten. Verder was het nooit eerder in een jaar zo droog met daarbij hoge temperaturen.

In het afgelopen kwartaal werd aan het concept van de planetaire grenzen het concept van groen water toegevoegd. Waar eerder de grens van de planeet op het gebied van drinkwater nog niet was bereikt (met lokaal grote verschillen) blijkt dat de grens van de benodigde hoeveelheid groen water wel is overschreden. Willen we onze voeten droog houden dan is investeren in oplossingen noodzakelijk.

Algemene ontwikkelingen

Nieuws en trends in het tweede kwartaal van 2022

Nieuwe biodiversiteitsdoelstellingen

In juni heeft de Europese Commissie nieuwe wetten aangekondigd om biodiversiteit in Europa te beschermen. De nieuwe regelgeving moet leiden tot meer biodiversiteit via onder andere meer groen in de stad en een halvering van het gebruik van pesticiden in 2030. Tegelijkertijd zijn onderhandelingen gaande om een nieuw raamwerk te formuleren voor het stellen van biodiversiteitsdoelen. Er wordt hierbij toegewerkt naar vaststelling van het raamwerk tijdens de [VN-biodiversiteitsconferentie \(COP15\)](#) die van 5 tot en met 17 december wordt gehouden in Montreal, Canada.

ACTIAM juicht een nieuw biodiversiteitsraamwerk toe. Het bewijs dat biodiversiteitsverlies leidt tot grote financiële risico's stapelt zich op. Er is voldoende bewijs dat de bezwaren over de risico's van striktere regelgeving voor voedselveiligheid, tegenspreekt. Op de langere termijn verduurzaming van de landbouwsector juist noodzakelijk is om voedselveiligheid te kunnen garanderen. ACTIAM volgt daarom nauwgezet hoe ondernemingen omgaan met biodiversiteit en of bijvoorbeeld producenten van gewasbeschermingsmiddelen ook milieuvriendelijkere alternatieven ontwikkelen om voedselproductie te kunnen garanderen.

Belasting cruciaal onderdeel van ESG

Het afdragen van belasting ligt steeds vaker onder het ESG-vergrootglas. Belastingontwijking is niet alleen schadelijk voor de reputatie van een onderneming en vormt daarmee een juridisch risico, maar kan ook bijdragen aan het in stand houden van ongelijkheden, aangezien overheden minder belasting ontvangen om te herverdelen aan de samenleving.

De lat voor ondernemingen om transparant te zijn over belastingafdracht komt steeds hoger te liggen. In november van het afgelopen jaar heeft de Europese Unie richtlijnen om de wijze waarop

Europese ondernemingen rapporteren over belastingafdracht te harmoniseren. Daarnaast heeft de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) een raamwerk geïntroduceerd om de fiscale uitdagingen in verband met de digitalisering van de economie aan te pakken. In november 2021 namen 135 landen het raamwerk aan en zijn er nu besprekingen gaande over de uitvoering van dit Wereldwijde Belastingverdrag.

Naast de druk vanuit wetgever neemt ook de druk van aandeelhouders op ondernemingen toe om meer transparantie te geven over een rechtvaardige belastingafdracht. Zo zijn er dit jaar aandeelhoudersresoluties ingediend bij Amazon, Cisco en Microsoft waarin de ondernemingen wordt gevraagd om de belastingtransparantie te vergroten. Hoewel bij Amazon de resolutie werd gesteund door "slechts" 17,5% van de aandeelhouders, waardoor de resolutie niet werd aangenomen, geeft dit wel een sterk signaal af. Het is namelijk voor het eerst sinds 2004 dat in de Verenigde Staten een aandeelhoudersresolutie over belastingafdracht op de agenda van een aandeelhoudersvergadering staat. Normaalgesproken worden de resoluties geblokkeerd door de SEC, de Amerikaanse toezichthouder. De vergaderingen van Cisco en Microsoft zijn later dit jaar en naar verwachting zullen ook bij andere ondernemingen meer aandeelhoudersresoluties over dit onderwerp worden ingediend.

ACTIAM beschouwt verantwoorde belastingafdracht als een voorwaarde voor de overgang naar een rechtvaardige samenleving. Daarmee verwelkomt ACTIAM aandeelhoudersactivisme op dit onderwerp en steunt het resoluties die ondernemingen vragen om verantwoord om te gaan met hun belastingplicht. Het kan niet alleen helpen om reputatie- en juridische risico's van belastingontwijking te verminderen, het draagt ook bij aan een betere wereld door de inkomsten van de overheid te waarborgen om haar sociale rol te vervullen.

Algemene ontwikkelingen

Nieuws en trends in het tweede kwartaal van 2022

Waarom verschillen in ESG-ratings nuttig zijn

Recent wakkerden economen van de Massachusetts Institute of Technology de discussie aan over de lage correlatie tussen de ratings van aanbieders van ESG-gegevens. Zij stellen daarbij dat het beoordelen van ESG-prestaties hierdoor wordt bemoeilijkt. ACTIAM ziet dat anders en vindt het juist goed dat ESG-ratings onderling verschillen.

De belangrijkste reden hiervoor is dat duurzaamheidsrisico's van een onderneming geen vast gegeven is. Er is simpelweg niet één wetenschappelijk onderbouwde methode voor het meten van ESG-risico's. Elke aanbieder van ESG-gegevens heeft zijn eigen kijk op de materialiteit van verschillende aspecten van E, S en G. Ze gebruiken daarbij niet allemaal dezelfde definities van ESG-prestaties of ESG-risico. Net als dat beleggers verschillend denken over het toekomstige verloop van aandelenkoersen, zo hebben niet alle aanbieders van ESG-gegevens dezelfde visie op de materialiteit van de duurzaamheidsonderwerpen. Daarom ligt het niet voor de hand dat alle beoordelingen van ESG-risico's hetzelfde zijn.

Versillen tussen aanbieders van ESG-gegevens betekent dat beleggers duurzaamheid niet moeten beschouwen als iets wat je snel even afvinkt. Ze moeten de ESG-gegevens juist inzetten om een visie te ontwikkelen op de gevolgen van duurzaamheid voor de financiële prestaties. Bij ACTIAM en Cardano zijn ESG-ratings daarom slechts het begin van een duurzaamheidsproces. Om inzicht te krijgen in de duurzaamheidsrisico's en -kansen van een onderneming kijken we 'onder de motorkap' om de processen en producten van die onderneming in kaart te brengen. Daarom zijn verschillen in ESG-ratings nuttig. Helaas blijkt uit de vele gevallen van greenwashing in het nieuws dat er nog steeds beleggers zijn die verschillen in de beoordelingen van aanbieders van ESG-gegevens alleen gebruiken om hun duurzaamheid beter te doen voorkomen dan die feitelijk is.

Aardgas en kernenergie als duurzaam bestempelt in EU Taxonomie

Begin juli heeft het Europese Parlement er mee ingestemd dat de EU Taxonomie aardgas en kernenergie als duurzame activiteiten aanmerkt. Zij krijgen dit groene label wel tijdelijk en onder voorwaarden. Nieuwe kerncentrales zijn alleen 'groen' als de nieuwste technologieën worden gebruikt en er een plan ligt voor de behandeling van kernafval. Gascentrales worden tot 2030 als 'groen' gezien mits ze minder dan 270 gram CO₂ per kilowattuur uitstoten en iedere vijf jaar schoner gas gaan gebruiken. Dit is beduidend hoger dan de grens van 100 gram CO₂ per kilowattuur waar de oorspronkelijke uitwerking van de Taxonomie van uitging. Ook moeten de gas- en kernenergieactiviteiten in de plaats komen van vervuilendere energiebronnen zoals kolen en olie.

ACTIAM betreurt het dat de Taxonomie gas en kernenergie-activiteiten als duurzaam bestempelt. De EU Taxonomie is bedoeld als classificatiesysteem dat op basis van wetenschappelijke argumenten beschrijft welke activiteiten duurzaam zijn en daarmee bijdragen aan de milieudoelstellingen van de Taxonomie. Door gas en kernenergie toe te laten als duurzame activiteiten spelen ook politieke argumenten een rol. Dat maakt de Taxonomie minder geloofwaardig.

De Taxonomie heeft als doel om duurzame investeringen te stimuleren. Zij verbiedt duurzame investeerders niet om te beleggen in activiteiten die niet voldoen aan de Taxonomie. De Taxonomie zegt ook niet welk percentage van de activiteiten van een onderneming in lijn moet zijn met de Taxonomie om als duurzaam aangemerkt te mogen worden. Om die reden leidt het toelaten van gas en kernenergie er niet noodzakelijkerwijs toe dat investeerders nu meer gaan investeren in gas en kernenergie of dat het de energietransitie versnelt of vertraagt. Het maakt vooral dat het percentage van een fonds dat in lijn is met de Taxonomie nu minder informatie geeft.

Algemene ontwikkelingen

Nieuws en trends in het tweede kwartaal van 2022

Stoppen van greenwashing

Er is steeds meer aandacht voor het tegengaan van greenwashing. Zo verplicht de EU, met de invoering van de SFDR wetgeving, financiële instellingen hun fondsen te labelen als een artikel 6, 8 of 9 product. Via deze labels bieden aanbieders inzicht of hun producten gericht zijn op het behalen van duurzame doelstellingen (9), het bevorderen van ecologische en sociale kenmerken (8), of duurzaamheid niet integreren in beleggingsbeslissingen (6). Hoe duurzamer aanbieders hun producten labelen, hoe meer verplichtingen zij hebben om duurzaamheidsinformatie te publiceren om aan te tonen dat zij voldoen aan het gegeven label.

Daarnaast onderzoeken toezichhouders in toenemende mate of duurzaamheidsclaims gemaakt door ondernemingen terecht zijn. De Nederlandse waakhond Autoriteit Consument en Markt (ACM) onderzoekt bijvoorbeeld of labels als 'duurzaam' of 'ethisch' bij modeketens misleidend zijn. Als een modeketen niet kan aantonen wat het verschil is tussen producten die zij labelen als 'duurzaam' en de overige producten, kan de ACM sancties opleggen.

Met de invoering van de SFDR wordt het verschil tussen financiële instellingen die slechts fragmentarische klimaatgerelateerde informatie verstrekken en instellingen met echt duurzame strategieën, zoals ACTIAM, duidelijk. Bovendien zorgen de EMA-onderzoeken ervoor dat ondernemingen minder snel onterechte duurzaamheidsclaims maken wat weer leidt tot verhoogd consumentenvertrouwen in duurzame labels en betrouwbaardere duurzaamheidsdata voor financiële instellingen. Kortom, voor zowel consumenten als duurzame financiële instellingen is dit een positieve trend.

Ontwikkelingen binnen ACTIAM

Nieuws en trends in het tweede kwartaal van 2022

ACTIAM zet duurzaamheid hoog op de agenda van multinationals

In de eerste helft van 2022 heeft ACTIAM vijf resoluties ingediend op aandeelhoudersvergaderingen: Chipotle, HSBC, Unilever, Sainsbury's en Amazon. De resoluties hadden betrekking op 5 van de 7 duurzaamheidsthema's van ACTIAM, te weten water, afvalbeheer, het gebruik van fossiele brandstoffen, het beheer van menselijk kapitaal en het beheer van sociaal kapitaal.

Van de vijf resoluties werden er drie ingetrokken na overtuigende toezeggingen van de ondernemingen (zie tabel) om actie te ondernemen op de onderwerpen. Voor de twee ondernemingen die naar de stemming gingen, ontving die bij Amazon een indrukwekkende 48,9% van de steun (en een meerderheid van externe aandelen). Bij Sainsbury's kreeg de resolutie 17% van de steun.

Hoewel bij Sainsbury's het percentage relatief laag was geeft het wel een sterk signaal af aangezien het de eerste resolutie ooit ingediend in het Verenigd Koninkrijk. Mede hierdoor heeft Sainsbury's na aankondiging van de resolutie reeds uurtarieven voor de in Londen gevestigde werknemers verhoogd.

Er zijn vervolgesprekken met de vijf ondernemingen gepland in 2022 om de dialoog voort te zetten en de voortgang op de toezeggingen van ondernemingen te bespreken.

Figuur 1: Overzicht van aandeelhoudersresoluties

Thema	onderneming	Resolutie	Uitkomst
Water	Chipotle	Rapporteren over waternisico's en beleid/uitvoering	Ingetrokken na toezeggingen Chipotle
Fossiele brandstoffen	HSBC	Verlagen van beleggingen in fossiele brandstofsector	Ingetrokken na toezeggingen HSBC
Sociaal kapitaal	Unilever	Vergroten van transparantie en nieuwe doelstellingen voor de verkoop van gezonde(re) alternatieven	Ingetrokken na toezeggingen Unilever
Menselijk kapitaal	Sainsbury's	Verkrijgen van accreditatie als werkgever dat leefbaar loon betaald	Naar stemming gegaan en gesteund door 17,0% van de aandeelhouders
Afval	Amazon	Publiceren van rapport over hoe het gebruik van plastic gereduceerd kan worden	Naar stemming gegaan en gesteund door 48,9% van de aandeelhouders

Thema onder de loep

Groen water

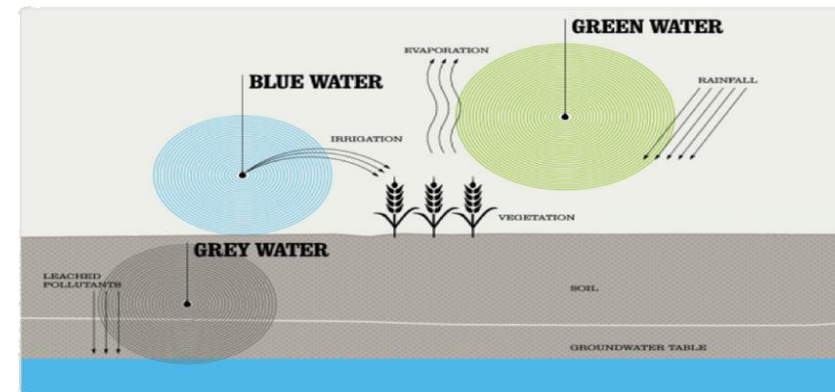
In juni dit jaar luidde drinkwaterbedrijf Vitens de noodklok. Vanwege watertekorten heeft het bedrijf vijf voedselproducenten een nieuwe aansluiting op het drinkwaternet moeten ontzeggen. Als dergelijke problemen op grotere schaal voortduren is dit een bedreiging voor de voedselzekerheid. In een tijd waar voedselprijzen hard oplopen en de voedselketen is verstoord door de oorlog in Oekraïne, benadrukt dit bericht nog eens extra de noodzaak van een voedselketen die opgewassen is tegen veranderingen in de watercyclus.

De voedselketen en watergebruik hangen op verschillende manieren met elkaar samen. Voedselproductie heeft zowel impact op de kwantiteit en kwaliteit van het beschikbare water, als dat het hiervan afhankelijk is. Water is een van de negen planetaire grenzen waar de stabiliteit en veerkracht van het planetaire systeem van afhankelijk is. Het overschrijden van deze grenzen vergroot het risico op grootschalige, abrupte en onomkeerbare veranderingen in het milieu. Tot recent werd gedacht dat de planetaire grens op water in de veilige zone zat, wat inhoudt dat met het huidige watergebruik de mensheid ook in de toekomst kan blijven gedijen. Deze algemene conclusie maskeert echter ernstige lokale en/of seizoensgebonden periodes van droogte. Bovendien werd in het originele onderzoek van het Stockholm Resilience Centre alleen blauw water – het water in rivieren en meren en het grondwater – meegenomen (zie figuur). In april dit jaar is de planetaire grens op blauw water uitgebreid met een grens op groen water – water dat zit opgeslagen in de grond en beschikbaar is voor planten. Wetenschappers constateerden significante veranderingen in bodemvocht veroorzaakt door klimaatverandering en ontbossing en concludeerden direct bij de introductie dat de planetaire grens op groen water al is overschreden.

Als het gaat om landbouw is zowel te veel als te weinig water onwenselijk. Te veel water kan de functionaliteit van de grond verstoren, plantengroei belemmeren, en vergroot het risico dat voedingsstoffen wegvloeien. Te

weinig water heeft nadelige invloed op planten en verstoort hun capaciteit om voedingsstoffen uit de grond op te nemen.

De rol van groen, blauw en grijs water in landbouw

Volgens Aqueduct Food is 72% van alle gewassen afhankelijk van neerslag, oftewel groen water. Daarbovenop is de landbouw verantwoordelijk voor 70% van het wereldwijde zoetwatergebruik (blauw water).

Bovendien zijn voedingsstoffen en pesticiden die worden gebruikt bij de productie van voedsel belangrijke veroorzakers van watervervuiling. Nitraat uit de landbouw is de meest voorkomende chemische verontreiniging in 's werelds grondwaterlagen. Om aan de toekomstige vraag naar voedsel te voldoen, zullen meststoffen die stikstof en fosfor bevatten in toenemende mate gebruikt worden. Wetenschappers waarschuwen dat de biogeochemische stromen grenzen van stikstof en fosfor reeds zijn overschreden. Onderzoek wijst uit dat 78% van de wereldwijde oceaan- en zoetwatereutrofiëring wordt veroorzaakt door de landbouw, omdat pesticiden infiltreren in het grondwater (Poore & Nemecek, 2018).

Thema onder de loep

Groen water

Het gebruik van verontreinigd water voor irrigatie kan leiden tot productieverlies en vormt een bedreiging voor de menselijke gezondheid. Verontreiniging van lucht en water stimuleerde de EU eerder dit kwartaal om wettelijk bindende doelstellingen voor het gebruik van pesticiden aan te kondigen. Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen moet verminderen met 50% in 2030 en het gebruik van de gevaarlijkere bestrijdingsmiddelen wordt volledig aan banden gelegd. Strengere regelgeving kan een risico vormen voor boeren omdat ze zullen moeten investeren in nieuwe productiemethoden om hieraan te voldoen.

Voedselzekerheid: een investeringsrisico en -kans

De belangrijkste vraag is hoe we tegen 2050 nog eens 2 miljard mensen kunnen voeden zonder extra beslag te moeten leggen op onze watervoorraden. Ondanks de risico's is watermanagement bij voedselproducenten nog geen gemeengoed en ligt de focus voornamelijk op de eigen bedrijfsvoering. Volgens het Ceres-rapport 'Feeding Ourselves Thirsty' voert minder dan de helft van de voedingsbedrijven een robuuste waterrisicobeoordeling uit bij hun leveranciers. Een even laag percentage heeft een stroomgebiedbeschermingsplan dat zich uitstrekt tot de toeleveringsketen.

Grootschalige veranderingen zijn nodig om over te schakelen naar duurzamere vormen van landbouw en de continuïteit van de voedselproductie te waarborgen. Regeneratieve landbouw is een vorm van voedselproductie die rekening houdt met de gezondheid van het ecologische systeem. Een positief voorbeeld in de beleggingsportefeuille van ACTIAM is Orkla, een bedrijf dat betrokken is bij het SAI-platform; een samenwerkingsverband van voedselbedrijven om gemeenschappelijke standaarden voor regeneratieve landbouw op te stellen. Het bedrijf draagt bij aan pilotprojecten om de kennis over regeneratieve landbouw te vergroten. Costa Group Holdings heeft projecten opgezet om resten van gewassen te recyclen tot compost, chemicaliënvrije methoden voor het bestrijden van citrusplagen te testen en een boomplantprogramma te ontwikkelen om de biodiversiteit op boerderijniveau te vergroten en

tegelijkertijd gewasbescherming te creëren, afvloeiing te minimaliseren en voedsel te leveren voor bestuivers.

Naast het verduurzamen van de landbouw kan aanzienlijke verandering worden bereikt door de eiwitconsumptie in de samenleving te veranderen. De wereldwijde vraag naar eiwitten stijgt en is voornamelijk afkomstig van dierlijk voedsel - vlees, zuivel en eieren. Deze zijn energie-, land- en waterintensiever en minder calorie-efficiënt dan plantaardige eiwitten. Voor elke 100 calorieën die aan dieren worden gevoerd, resteren slechts 25 calorieën in vlees of zuivelproducten. Atlantic Sapphire is een visbedrijf met als doel een duurzamer en gezonder eiwitalternatief voor vlees te bieden. Om de negatieve neveneffecten van viskweek het hoofd te bieden ontwikkelt het bedrijf bluehouses, een recirculerend aquacultuursysteem dat de productie van zeevruchten op het land mogelijk maakt. Beyond Meat gooit het over een andere boeg en produceert volledig plantaardige vleesvervangers.

Wereldwijd gaat ongeveer 14% van het geproduceerde voedsel verloren tussen oogst en verkoop en naar schatting 17% van de totale wereldwijde voedselproductie wordt verspild. Voedselverlies en -verspilling dragen naar schatting bij aan 8-10% van de totale wereldwijde uitstoot van broeikasgassen. Het is daarom legitiem om ons af te vragen of we de voedselproductie wel moeten verhogen. In plaats daarvan moeten we onszelf de vraag stellen hoe we een meer gelijkmatige en rechtvaardige productie en distributie van voedsel tot stand kunnen brengen en eventuele verspilling verdelen onder de mensen in nood?

Duurzaam waterbeheer in de landbouw

Omdat zoetwater een belangrijk onderdeel is van een gezond voedselsysteem moet een verantwoord en duurzaam waterbeheer worden aangenomen. Het doel is om de waterbehoeften af te stemmen op de beschikbaarheid van water, in kwantiteit en kwaliteit, in ruimte en tijd, tegen een eerlijke prijs en met aanvaardbare milieueffecten.

Thema onder de loep

Groen water

Dit alles kan mogelijkwerwijs worden bereikt door de wijdverspreide toepassing van verschillende (innovatieve) technologieën en technieken in het landbouwproces. Enkele toepassingen hiervan worden hieronder geïllustreerd:

- **Lokale en ondergrondse irrigatie:** Lokale irrigatietechnologieën, zoals druppelirrigatie en microsproeiers, passen irrigatie toe op afzonderlijke planten met behulp van plastic buizen die op of onder de grond worden gelegd (Chartzoulakis & Bertaki, 2015). Druppelirrigatie vermindert het watergebruik met 30 tot 70% en verhoogt de gewasopbrengsten met 20 tot 90% (Postel et al., 2001).
- **Fertigatie:** Lokale irrigatietechnologieën kunnen mogelijk uitgerust worden met kunstmesttoepassingen. In water oplosbare meststoffen worden – in de concentraties die de gewassen nodig hebben - via het irrigatiesysteem op de bevochtigde grond aangebracht. Onderzoek naar de benodigde hoeveelheden voor een specifiek gewas is van fundamenteel belang, omdat onjuiste toepassing kan leiden tot een overbemesting van de bodem.
- **Irrigatieplanning:** Irrigatieplanning verwijst naar de beslissing wanneer en hoeveel water wordt gebruikt om een gewas te irrigeren. Deze beslissingen zijn gebaseerd op specifieke omgevingskenmerken. Meetinstrumenten die worden gebruikt voor irrigatieplanning door inschattingen te maken over de staat van de bodem en het vochtgehalte ervan omvatten: bodemonderzoek, metingen van het bodemwatergehalte, meting van het bodem/waterpotentieel (tensiometers, bodemspectrometers en drukomvormers) en satellietwaarnemingen van het bodemvocht.

Data speelt een steeds belangrijker rol in het verduurzamen van de landbouw. NETAFIM, onderdeel van de Orbia Group, is een voorbeeld van een particulier bedrijf dat irrigatieoplossingen biedt die alle elementen van duurzaam waterbeheer omvatten. Voor haar digitale

landbouwsoftware maakt NETAFIM gebruik van gegevens over grondwaterhoudende eigenschappen, gewassen en klimaat. Dergelijke technologieën kunnen mogelijk worden toegepast op kleine en grootschalige landbouwbedrijven om slimme en ad-hoc landbouwsystemen te produceren.

Conclusie

Onlangs trok Vitens de aandacht van het publiek doordat zij niet konden voorzien in nieuwe drinkwateraansluitingen voor voedselproducerende bedrijven. Hoewel deze gebeurtenis op zichzelf alarmerend is, is het waarschijnlijk slechts het topje van de ijsberg. Onze voedselproductie is sterk afhankelijk van zoetwater maar heeft tegelijkertijd ook een aanzienlijke invloed op de beschikbaarheid daarvan. Om de voedselproductie in de toekomst succesvol te vergroten, moet de sterke afhankelijkheid van landbouw en watergebruik worden losgekoppeld. Duurzamere vormen van landbouw zijn in opkomst en er zijn innovatieve technologieën beschikbaar om de impact van irrigatie en bemesting op de wereldwijde beschikbaarheid van (zoet)water te verminderen. Ter ondersteuning van een toekomstbestendig voedselsysteem zouden beleggers het gebruik van dergelijke technologieën door portfoliobedrijven moeten onderzoeken en deze verder stimuleren.

Gelukkig hebben beleggers meerdere instrumenten tot hun beschikking om positief bij te dragen aan deze verandering, te beginnen door in contact te treden met die spelers die een grote impact hebben op de voedsel-water nexus. Middels engagement kunnen beleggers bedrijven stimuleren te investeren in efficiëntere en minder impactvolle (irrigatie)processen. Als engagement faalt moeten beleggers overwegen bedrijven uit te sluiten die geen plannen hebben of toezeggingen doen om de efficiëntie en kwaliteit van hun waterbeheer verder te verbeteren. Ten slotte kunnen beleggers de wijdverbreide toepassing van technologische oplossingen ondersteunen door te investeren in bedrijven die oplossingen bieden voor duurzaam waterbeheer.

Impact

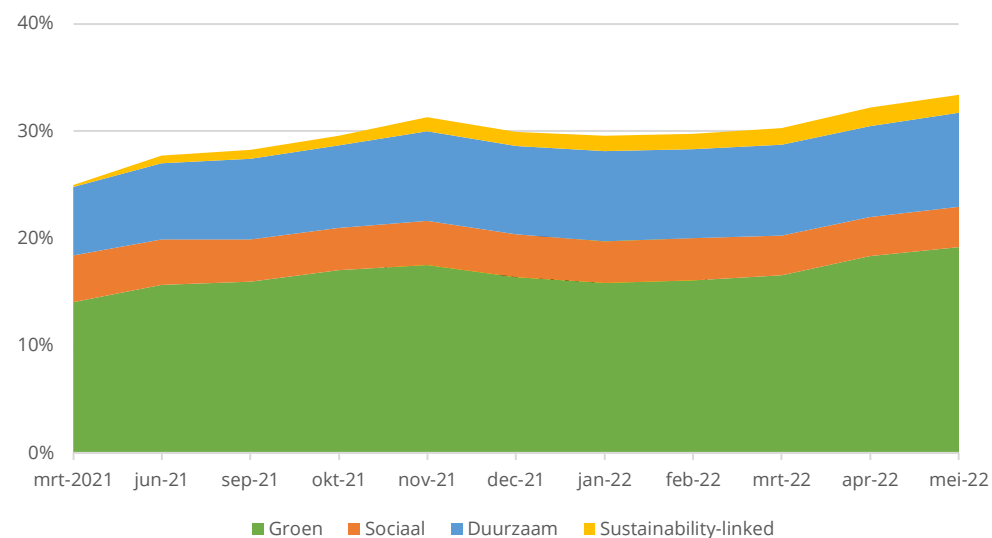
Beleggen met impact

In dit hoofdstuk wordt er toegelicht hoe ACTIAM streeft naar het creëren van positieve impact met haar beleggingen. Dit kwartaalverslag wordt er ingezoomd op de ESG-obligaties die ACTIAM hiertoe aankoopt.

Duurzame obligaties passen bij de ambitie van ACTIAM om voor haar klanten zo breed mogelijk bij te dragen aan de financiering van duurzame activiteiten. Het afgelopen kwartaal investeerde ACTIAM daarom opnieuw in leningen van ondernemingen in zowel de financiële als de niet-financiële sector.

Zo heeft ACTIAM geïnvesteerd in groene obligaties van TenneT, ASML, Evonik, Prologis en Orsted en van de financiële instellingen in Münchener Hyp, ING Group en de Volksbank. Ook zijn de duurzame obligaties van Philips, Telefónica en Orange aangekocht. Hiermee worden zowel groene als sociale projecten gesteund. En, tot slot, is er geïnvesteerd in de (semi)-staatsobligaties van Oostenrijk, de European Investment Bank, ICO en Kommunekredit.

Percentage ESG-obligaties in portefeuille

Uitgelicht

Een voorbeeld van een innovatieve duurzame obligatie is Telefónica, een Spaans onderneming actief in de telecommunicatie. De onderneming is een van de grootste telecommunicatieondernemingen ter wereld en biedt mobiele- en vaste telefoniediensten en digitale diensten aan. De duurzame obligatie richt zich op het verbeteren van de energie-efficiëntie van het netwerk, het zelf opwekken van duurzame energie ten behoeve van eigen bedrijfsvoering, en de ontwikkeling van innovatieve digitale producten. Deze laatste categorie zorgt voor een meer (energie) efficiëntie gegevensoverdracht in een wereld waar data een steeds grotere rol speelt. Daarnaast komen de opbrengsten van de obligatie ten goede aan het vergroten van de toegang tot telecommunicatie in afgelegen gebieden met weinig dekking en heeft Telefónica zichzelf als doel gesteld om lokale start-ups en SME's te ondersteunen in gebieden met hoge werkloosheid.

Stewardship

Water als thema in engagements

Waterrisico's in toeleveringsketen Chipotle

In het eerste halfjaar van 2022 heeft ACTIAM vijf aandeelhoudersresoluties ingediend. Het indienen van aandeelhoudersresoluties is een krachtig instrument dat in combinatie met engagement en het gebruik van stemrecht kan worden gebruikt belangrijke onderwerpen op de agenda van de directie en het management van een onderneming te zetten. Een van de resoluties die ACTIAM heeft ingediend was bij Chipotle Mexican Grill (Chipotle). De resolutie vroeg de onderneming een grondige beoordeling te maken van waterrisico's in de toeleveringsketen.

Als voedingsmiddelenonderneming koopt Chipotle in bij producenten die een grote hoeveelheid water nodig hebben om ingrediënten te verbouwen, variërend van groenten, rijst, kip en rundvlees. Een betrouwbare watervoorziening is daarmee van vitaal belang voor de onderneming en haar leveranciers die actief zijn in gebieden met waterschaarste. In eerdere engagementgesprekken met Chipotle verklaarde de onderneming dat zij een waterrisicobeoordeling op de leveranciersketen zou uitvoeren om te bepalen waar de grootste risico's zijn. Deze toezegging is echter niet gebonden aan een concrete tijdlijn.

Na het indienen van de resolutie heeft de investeerdersgroep, waaronder ACTIAM, meerdere gesprekken met de onderneming gevoerd. Mede naar aanleiding van deze gesprekken heeft Chipotle in april van dit jaar een duidelijke tijdlijn gepubliceerd in het [jaarverslag van de onderneming](#) (pagina 50) met een projectplan voor het uitvoeren van waterrisicobeoordelingen voor elk kwartaal in 2022.

Implementatieplan Chipotle

	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022
RESTAURANTS	Review water usage in our operations and facilities using baseline data from previous years to track impacts of future water projects	Consider potential water efficiency opportunities and partner to decrease water usage	Select water impact programs and partners based on water risk assessment results	Propose budget and financing strategies for restaurant efficiency partnerships and projects
INGREDIENTS	Roll-out a water risk assessment at the ingredient level to determine our highest water intensive ingredients	Review water usage at ingredient level collaborating across internal teams	Consider current supplier practices in conjunction with their location, climate, and water risks	Finalize ingredient and sourcing strategies aimed at decreasing water risks throughout our sourcing
SUPPLY CHAIN	Final supply chain team rollout country of origin and certification data to trace up small water usage levels in our current supply chains	Develop future scenario risk assessment using the WRI's Global Resource Monitor (GRM) Tool and WRI's Global Water Risk Filter tool	Develop detailed agricultural input assessment using WRI and GRM tools in order to determine water in our upstream sourcing	Complete Water Risk mitigation actions roadmap to determine best course of action to establish water stewardship through our operations and climate working groups

De toezegging van Chipotle gaf voldoende reden om de resolutie in te trekken. ACTIAM blijft echter de voortgang en het actieplan van Chipotle nauwgezet volgen in afwachting van de uitkomst van de risicobeoordeling. ACTIAM ziet dit als een positieve engagementresultaat met een reële impact voor een duurzamere voedselvoorzieningsketen, waarbij het watergebruik in gebieden met waterschaarste wordt teruggedrongen. Bovendien moedigt dit de onderneming aan om ook andere risico's

aan te pakken om de leveringszekerheid te vergroten en bij te dragen aan de stabiliteit van het voedselsysteem.

Excursie naar Noorwegen

In mei 2022 heeft ACTIAM deelgenomen aan een field trip naar Bergen, Noorwegen, om inzicht te krijgen in aquacultuur. Aquacultuur is het kweken van maritieme organismen, waaronder vis en schaaldieren, en wordt vaak gepromoot als een oplossing voor overbevissing van wilde soorten en als een duurzame eiwitbron. Het gaat echter gepaard met verschillende duurzaamheidsuitdagingen. ACTIAM maakt daarom deel uit van een investeerderscollectief geleid door FAIRR, gericht op de risico's en kansen in de aquacultuur. De investeerdersgroep bezocht verschillende locaties van de onderneming Leroy Seafood, waaronder een kelpkwekerij, een overdekte faciliteit voor het kweken van jonge zalm (smolt) en ecologische zalmnetten.

Recirculatiesysteem voor smoltgroei

Stewardship

Water als thema in engagements

Tijdens het bezoek aan de kwekerij werd er inzicht gegeven in de verschillende fases van het teeltproces, vanaf het begin van het kweken van smolts tot de fase waarin de kweekzalmen worden volgroeien in het buitenwater. De groep bracht meerdere duurzaamheidskwesties naar voren, zoals hoe de onderneming omgaat met zeesluizen, hoe de kans op ontsnapping wordt gereduceerd, dierenwelzijn, het voer dat wordt gebruikt en de vaccinaties die worden gegeven.

De opgedane kennis helpt bij het verdiepen van de engagementgesprekken die worden gevoerd met ondernemingen die deel uitmaken van het engagementprogramma. ACTIAM leidt de gesprekken met Mowi, een van de grootste zalmkweekondernemingen van de wereld en gevestigd in Bergen, Noorwegen. Net als bij andere ondernemingen in het engagementprogramma, is één van de doelstellingen van het engagement met Mowi de afhankelijkheid van soja, vismeel en visolie als voerbronnen te reduceren. De productie van deze voerbronnen, via bijvoorbeeld de ontbossing voor de productie van soja, heeft een sterk negatief effect op biodiversiteit en draagt bij aan de opwarming van de aarde. De investeerdsgroep vraagt Mowi om een risicoanalyse uit te voeren op het aanhoudend gebruik van deze voerbronnen en een doelstelling bekend te maken voor het verhogen van het gebruik van nieuwe en alternatieve ingrediënten.

Zalmkwekerij in open water (Leroy)

Stewardship

Aantal actieve engagements en geografische spreiding

2242

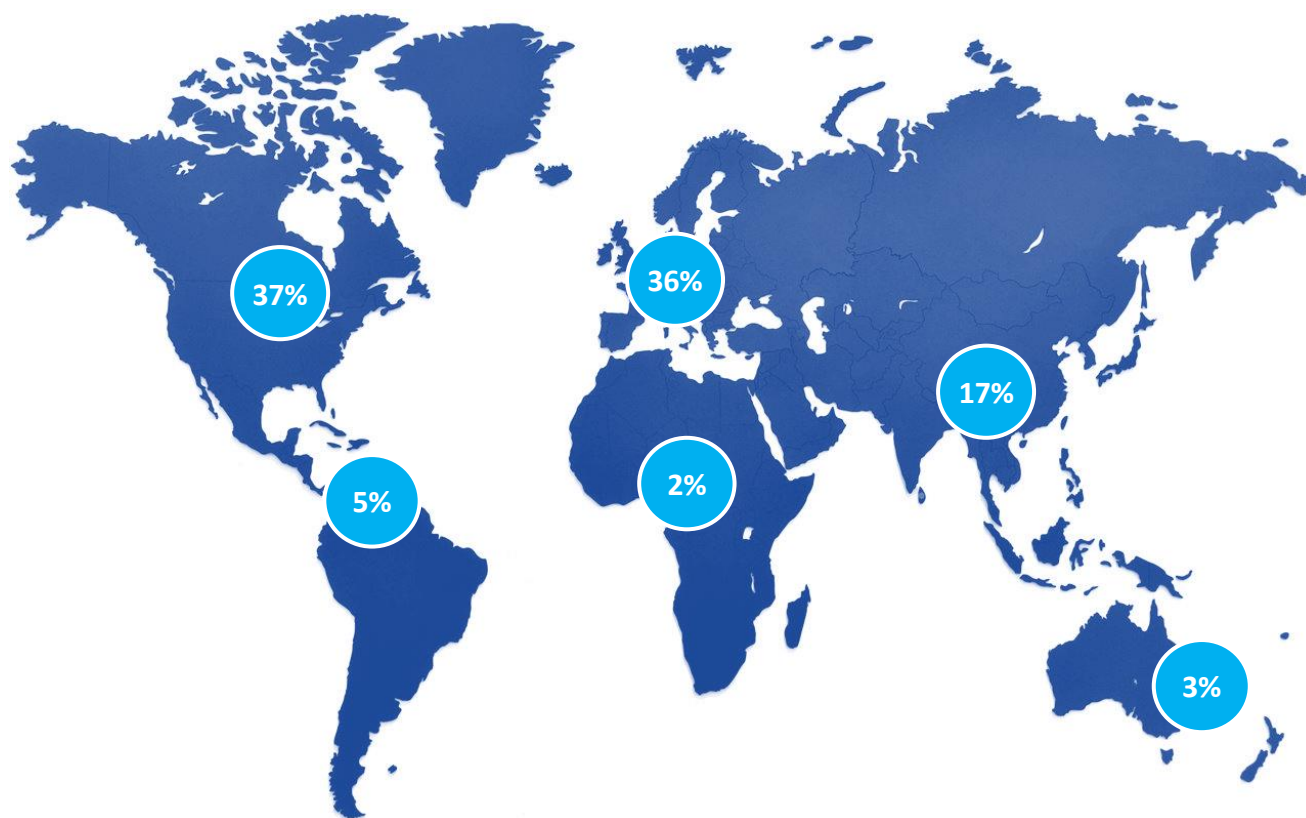
aantal ondernemingen in
portefeuille

525

aantal ondernemingen
waarmee wordt geëngaged

670

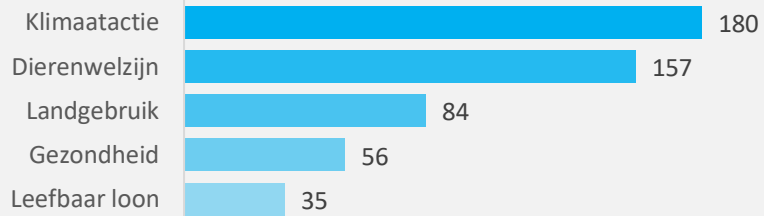
actieve engagements

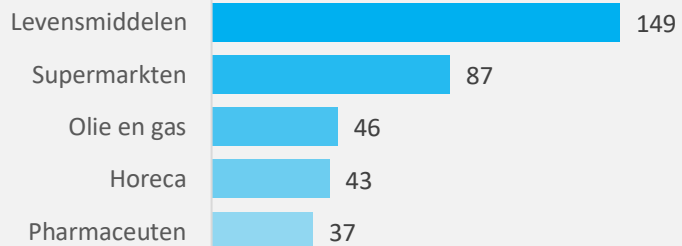
Stewardship

Onderwerpen, sectoren en voortgang van engagements

Top 5 onderwerpen (aantal)

Top 5 sectoren (aantal)

Voortgang over de afgelopen twaalf maanden**

Mijlpaal	Beschrijving	Aantal	Delta*
0	Doelstellingen vastgesteld en onderneming benaderd	6	-10
1	Onderneming bevestigt ontvangst correspondentie	21	0
2	Doelstellingen besproken met de onderneming	17	-13
3	Engagement in uitvoering	141	-47
	Doelstellingen bereikt	135	
	Engagement niet succesvol	13	

* Engagements waarvoor geen mijlpalen worden bijgehouden zijn niet in het overzicht opgenomen

** Verandering gemeten op basis van de afgelopen twaalf maanden

Stewardship

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

In dit kwartaalrapport gaan we in op de stemactiviteiten van ACTIAM in de eerste helft van 2022. Aangezien stemmen op aandeelhoudersvergaderingen in veel landen een seizoensgebonden activiteit is, wordt in dit rapport de nadruk gelegd op de regio's en landen waar traditioneel veel vergaderingen in de eerste helft van het jaar plaatsvinden.

Managementvoorstellen

Beloning van bestuurders

Beloning blijft een belangrijk onderwerp voor ACTIAM, waarbij zorgen over beloningsregelingen een veelvoorkomende oorzaak voor het stemmen tegen bestuursvoorstellen. Zo stemde ACTIAM tegen de beloningsplannen van het Noorse bedrijf Orkla. Hoewel het bedrijf stelt dat de toekenning van beloningen afhankelijk is van het voldoen aan bepaalde criteria, biedt het bedrijf geen transparantie wat deze criteria zijn. Een ander voorbeeld hiervan is Amazon. Bij het bedrijf stemde ACTIAM tegen de beloning van bestuurders, waarin er een aandelenpakket van bijna 350 miljoen dollar wordt uitgekeerd aan drie bestuursleden. Niet alleen is deze beloning excessief in onze ogen, maar ook zijn er geen beloningscriteria aan verbonden. ACTIAM verzette zich ook tegen beloningsvoorstellen bij het bedrijf LVMH vanwege zorgen over de transparantie van beloningscriteria en de hoogte van de beloning van de CEO van het bedrijf.

ACTIAM verwacht ook dat bedrijven hun beloningsbeleid afstemmen op relevante duurzaamheidsrisico's zodat bestuurders op de juiste manier worden gestimuleerd deze risico's te reduceren. Daarom stemt ACTIAM tegen beloningsvoorstellen van bedrijven waarvan is vastgesteld dat ESG-criteria niet zijn opgenomen in beloningsregelingen. In het geval van het Noorse energiebedrijf Equinor stemde ACTIAM bijvoorbeeld tegen de beloningsregelingen, aangezien hier geen referentie wordt gemaakt naar ESG-criteria. Het ontbreken van ESG-criteria in de beloningsplannen van bestuurders was ook de reden om tegen het beloningsvoorstel te stemmen van de Oostenrijkse vastgoedonderneming CA Immobilien

Anlagen. Er waren echter ook positieve ontwikkelingen op dit vlak. Zo nam Apple de stap het beloningsbeleid uit te breiden met een ESG-'modifier'. Helaas heeft Apple onvoldoende informatie verstrekt om aandeelhouders in staat te stellen te begrijpen hoe de ESG-'modifier' zal worden toegepast. Als gevolg daarvan nam ACTIAM de ongebruikelijke stap zich te onthouden van het 'say-on-pay'-voorstel, waarbij werd erkend dat de toevoeging van de modifier een goede stap is, maar dat verdere openbaarmaking nodig is om meer duidelijkheid te scheppen over het gebruik ervan.

Diversiteit

De diversiteit van bestuurders is, ondanks enkele positieve voorbeelden, nog altijd een belangrijk onderwerp. Hierdoor stemmen steeds vaker aandeelhouders tegen de benoeming van mannelijke kandidaten indien er bijvoorbeeld geen vrouwelijke vertegenwoordiging is in het bestuur. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het Chongqing Changan Automobile. Ook bij de Chinese bedrijven MMG, China Everbright Bank en China Tower Corporation werd er tegen bestuursvoorstellen gestemd wegens het gebrek aan diversiteit.

Arbeidsrechten

ACTIAM eist van bedrijven dat zij toezicht houden op relevante duurzaamheidsrisico's. ACTIAM stemde op de vergadering van Shenzhou International, een textiel- en kledingbedrijf in Hongkong, tegen de benoeming van voorzitter vanwege zorgen over het toezicht door de raad van bestuur op duurzaamheidsrisico's. Het bedrijf publiceert onvoldoende informatie over hoe het omgaat met arbeidsrechten, wetende dat de toeleveringsketen en productiefaciliteiten van het bedrijf zich in risicogebieden zoals Cambodja, Vietnam en China bevinden. Bovendien heeft het bedrijf geweigerd deel te nemen aan het Modern Slavery Engagement-programma van Sustainalytics, dat ervoor moet zorgen dat bedrijven passende strategieën hanteren om gerelateerde risico's te beheersen.

Stewardship

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Om soortgelijke redenen van gebrek aan toezicht door de raad van bestuur over duurzaamheidsrisico's, werd tegen de voorzitter van de raad van bestuur van het Japanse bedrijf Keisei Electric Railway gestemd, evenals stemde ACTIAM tegen de voorzitter van de bestuurscommissie van het Amerikaanse bedrijf Mondelez International.

Klimaatplannen

ACTIAM heeft een kritische blik als het gaat om klimaatplannen die ter stemming worden gebracht. ACTIAM verwacht dat zwaar vervuilende bedrijven meer concrete informatie verstrekken om aan te tonen dat zij voldoen aan klimaatverplichtingen en een plan hebben de gestelde doelen op tijd te halen. Vanuit die blik stemde ACTIAM tegen de goedkeuring van het duurzaamheidsprogramma ('Planet Passionate') van het Ierse bouwmaterialenbedrijf Kingspan Group. Kingspan vroeg aandeelhouders om goedkeuring van het 10-jarige wereldwijde duurzaamheidsprogramma, dat zich richt op klimaatverandering, circulariteit en bescherming van de natuur. Hoewel het programma een stap in de goede richting is, heeft ACTIAM tegen het programma gestemd vanwege het ontbreken van doelstellingen op scope 3-emissies.

Vergelijkbaar met Kingspan Group heeft ACTIAM ook tegen het energietransitieplan van Equinor gestemd. Hoewel Equinor scope 1 en scope 2 absolute emissiereductiedoelstellingen heeft opgesteld, maakt scope 3 hier geen onderdeel van uit. Daarbij is het bedrijf niet transparant hoe kapitaaluitgaven afgestemd zijn op de langetermijndoelstellingen. ACTIAM verzette zich ook tegen de klimaattransitiestrategie die ter stemming werd voorgelegd door het management van Engie, een Frans energiebedrijf. Engie heeft zich tot doel gesteld om in 2045 CO₂-neutraliteit te bereiken en stelt hierin in lijn te zijn met het scenario de opwarming van de aarde te beperken tot twee graden Celsius. Bovendien heeft het bedrijf toegezegd zich in Europa in 2025 en wereldwijd in 2027 steenkoolactiviteiten af te stoten. Het voorgestelde plan bevat echter geen ambitieuze klimaatstrategie, korte termijn acties en inzicht en afstemming van investeringen op de

klimaatdoelstellingen.

ACTIAM ondersteunde daarentegen de energietransitiestrategie van Repsol. Het Spaans energiebedrijf heeft korte, middellange en lange termijn doelstellingen voor de vermindering van broeikasgassen vastgesteld in overeenstemming met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs, die betrekking hebben op Scope 1, 2 en 3 emissies.

Aandeelhoudersresoluties

Aandeelhoudersresoluties stonden in de eerste helft van 2022 opnieuw hoog op de agenda. Er werden ten minste 475 resoluties ingediend door aandeelhouders op het gebied van ESG. Dit is hoger in vergelijking met dezelfde periode in 2021 (ongeveer 300), voornamelijk als gevolg van meer resoluties bij Amerikaanse en Canadese bedrijven. Hiervan heeft ACTIAM zelf vijf aandeelhoudersresoluties ingediend bij Chipotle, HSBC, Unilever, Sainsbury's en Amazon. Zie hiervoor pagina 6 van deze rapportage.

Klimaatplannen

Net als in 2021 domineerden klimaatgerelateerde aandeelhoudersresoluties in 2022 de agenda. Opvallend is dat de verzoeken van aandeelhouders specifieker zijn geworden, waarbij bedrijven worden gevraagd emissiereductiedoelstellingen en transitieplannen vast te stellen en hierover te rapporteren. Er wordt hierbij veelvuldig verwezen naar de nieuwste standaarden, zoals de IEA's 'Net Zero by 2050 Roadmap' en de Climate Action 100+ Benchmark Indicators.

ACTIAM heeft aandeelhoudersresoluties gesteund bedrijven te vragen meer transparantie hoe zij voldoen aan de reeds opgestelde klimaatdoelstellingen. Zo heeft ACTIAM een resolutie gesteund bij het Britse Costco.

Stewardship

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

In de resolutie werd het bedrijf gevraagd op wetenschap gebaseerde doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen op korte, middellange en lange termijn vast te stellen. Costco stelt namelijk niet van plan te zijn voor het einde van het jaar scope 1 en 2 reductiedoelstellingen aan te kondigen en heeft geen tijdgebonden plannen reductiedoelstellingen voor zijn scope 3-emissies te meten, vast te stellen of bekend te maken. Voor een bedrijf als Costco is het grootste deel van de scope 3-emissies afkomstig van de toeleveringsketen, ingekochte goederen en diensten, en het is waarschijnlijk Costco's grootste bron van emissies. De resolutie kreeg 70% steun tijdens de aandeelhoudersvergadering, waardoor de druk wordt verhoogd de uitstoot van de hele waardeketen aan te pakken.

Wat financiële instellingen betreft, ondersteunde ACTIAM aandeelhoudersresoluties bij QBE Insurance Group (Australië) en Sumitomo Mitsui Financial Group (Japan). In deze resoluties werden de bedrijven gevraagd doelstellingen op middellange en korte termijn vast te stellen voor het verminderen van de gefinancierde emissies in overeenstemming met de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

Mensen- en arbeidsrechten

Amazon kreeg in 2022 te maken met een reeks van aandeelhoudersresoluties op sociale thema's van fiscale transparantie tot mensenrechten. Zo staat de gezichtsherkenningstechnologie van het bedrijf, Amazon Rekognition (AR), afgelopen jaren onder grote druk vanwege de vermeende risico's dat het burgerrechten kan schenden. Daarom stemde ACTIAM voor resoluties van aandeelhouders die verzochten aanvullende openbaarmaking van het klantonderzoeksproces en het verplicht laten rapporteren door het bedrijf over de risico's die gepaard gaan met het gebruik van gezichtsherkenningsoftware door overheden.

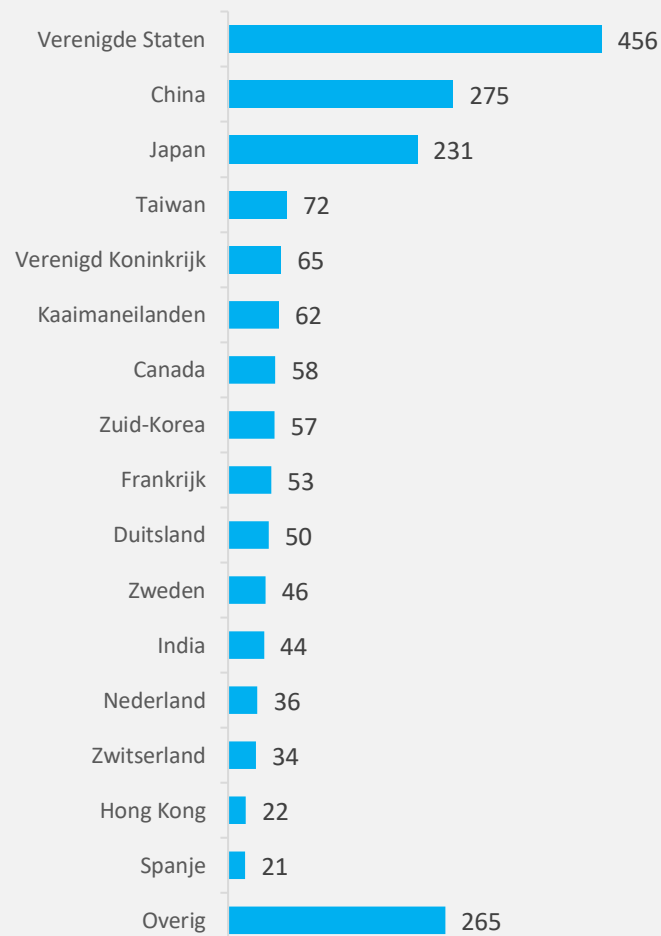
Ook Apple ontving in 2022 een aantal aandeelhoudersresoluties op sociale thema's, voornamelijk over onderwerpen als mensenrechten en digitaal bestuur. ACTIAM steunde een resolutie waarin werd verzocht verbeterde openbaarmaking door Apple over het verwijderen van apps op verzoek van overheden. Overheden kunnen hiermee namelijk invloed uitoefenen op de vrijheid van meningsuiting of de toegang tot informatie beperken. ACTIAM steunde ook een resolutie van aandeelhouders bij Apple voor transparantie over het beleid en procedures van het bedrijf dwangarbeid van leveranciers te voorkomen.

Naast Amazon en Apple, zijn er resoluties ingediend door aandeelhouders bij een reeks aan technologie- en softwarebedrijven. Deze resoluties vragen bedrijven op verslag uit te brengen over verzwijgingsclausules. Dergelijke clausules worden opgenomen om werknemers te verhinderen onwettige handelingen op de werkplek ter sprake te stellen, waaronder intimidatie en discriminatie. Tot slot steunde ACTIAM een resolutie van aandeelhouders bij Mondelez waarin het bedrijf werd verzocht een audit uit te voeren op hoe het bedrijf omgaat met gekleurde gemeenschappen. ACTIAM is van mening dat gelijkheidskwesties potentiële juridische, financiële, regelgevende en reputatierisico's met zich meebrengen en het is belangrijk voor bedrijven nog meer nadruk te leggen op de kwesties van diversiteit, gelijkheid en inclusie. De resolutie werd gesteund door 49% van de aandeelhouders van het bedrijf, wat een belangrijk signaal afgeeft ondanks dat de resolutie niet werd aangenomen. ACTIAM steunde verschillende soortgelijke resoluties bij onder andere Home Depot, Waste Management, Republic Services, Anthem en Chipotle Mexican Grill.

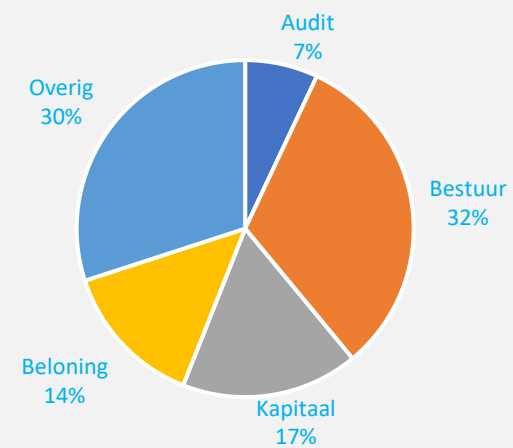
Stewardship

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

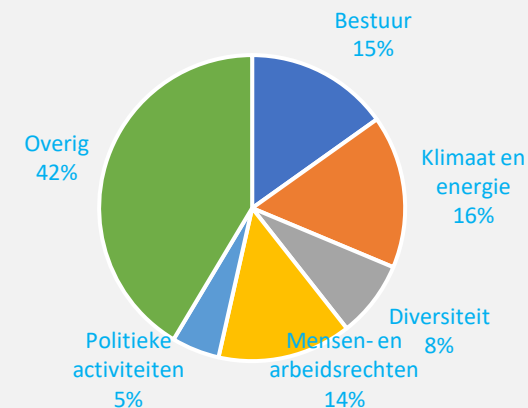
Aantal vergaderingen per land

Stemmen tegen het bestuur

Gesteunde aandeelhoudersresoluties

Beleggingsuniversum

Nieuwe in- en uitsluitingen

Alle organisaties waarin ACTIAM belegt worden onderzocht op milieu-, sociaal en governance (ESG) onderwerpen. De beoordelingscriteria voor deze onderwerpen staan in de Fundamentele Beleggingsbeginselen. Deze hebben betrekking op mensenrechten, fundamentele arbeidsrechten, corruptie, milieuvervuiling, wapens, dierenwelzijn en klant- en productintegriteit. De Fundamentele Beleggingsbeginselen komen voort uit internationale verdragen, overeenkomsten en 'best practices' en zijn te vinden op de website van ACTIAM. Daarnaast beoordeelt ACTIAM of ondernemingen de capaciteit hebben zich aan te passen aan de lopende transities richting een duurzamere samenleving, ondernemingen die deze capaciteit ontberen, creëren financiële risico's voor onze beleggingsportefeuille.

Ondernemingen

De volgende ondernemingen zijn dit kwartaal uitgesloten door het Comité op basis van reguliere screening:

- **Tatneft:** Tatneft is uitgesloten omdat het te weinig actie onderneemt de gestelde CO₂-doelstellingen te halen. de onderneming geeft aan in 2050 carbon neutraal te willen zijn, echter zijn de tussendoelen te laag (20% reductie in 2030 ten opzichte van 2016). Ook is er na 2019 geen informatie meer vrijgegeven over hoe de onderneming presteert met betrekking tot deze doelen. Tot slot is de uitstoot alleen maar gestegen tussen 2014 en 2020, waardoor de onderneming is uitgesloten.
- **Novatek:** Novatek heeft doelstellingen opgesteld wat betreft CO₂-reductie en er is een proefproject opgezet blue ammonia en waterstof te produceren. Ondanks de goede ambities is de onderneming echter niet transparant over de benodigde investeringen en de concrete stappen die het zet de ambitieuze doelstellingen te halen, waardoor de non-adaptieve status is toegekend.
- **Inner Mongolia Yuan Xing Energy:** Deze onderneming produceert en verkoopt zowel chemische producten als steenkool. Omdat de onderneming geen milieumaatregelen heeft risico's te verminderen of plannen gevaarlijke chemicaliën uit te faseren, uitstoot te verminderen of van plan is het bestuur te verbeteren, is deze onderneming gekwalificeerd als non-adaptive door de chemische emissies driver.
- **Shenzhen senior Technology Material:** Dit is een producent van lithium-ion battery separators. Ondanks dat de praktijken van deze onderneming risico's met zich meebrengen, wordt hier niks tegen gedaan. Er is geen beleid en er blijkt nergens uit dat de onderneming de risico's van hun praktijken inziet. De onderneming loopt achter op gelijksoortige ondernemingen en krijgt daarom een non-adaptive status toegekend door de chemische emissies driver.
- **Ningbo Ronbay New Energy:** Deze onderneming is een producent van lithium-ion battery materialen. Ondanks dat de praktijken van deze onderneming risico's met zich meebrengen, wordt hier niks tegen gedaan. Er is geen beleid en er blijkt nergens uit dat de onderneming de risico's van hun praktijken inziet. De onderneming loopt achter op gelijksoortige ondernemingen en krijgt daarom een non-adaptive status toegekend door de chemische emissies driver.
- **Nagacorp:** Nagacorp is een investeringsholding waarbij 100% van de inkomsten voortkomen uit hotels en casinocomplexen in Cambodja. Dit is niet in lijn met het beleid van ACTIAM.
- **LT Group:** LT Group bezit een belang van 97,7% in Fortune Tobacco Corporation. Deze dochtermaatschappij produceert sigaretten en aanverwante producten. LT Group is door deze investering voor 49,6% eigenaar van PMFTC, een toonaangevende sigarettenfabrikant in de Filipijnen, waardoor de onderneming is uitgesloten door onacceptabel gedrag.
- **Eurocash:** Eurocash bezit en exploiteert winkels die gespecialiseerd zijn in tabak en aanverwante producten. Het inkomstdeel afkomstig van tabak ligt rond de 30%, wat aanzienlijk boven de beleidsdrempel van ACTIAM ligt.

Beleggingsuniversum

Nieuwe in- en uitsluitingen

- **McColl's Retail Group:** Dit detailhandelsonderneming haalt tussen de 20% en 25% van de omzet uit de verkoop van tabak. Dit ligt boven de beleidsdrempel van ACTIAM en daarom wordt de onderneming geclassificeerd als onacceptabel gedrag.
- **Compañía de Distribución Integral Logista Holdings:** Deze transportonderneming vervoert onder andere tabaksproducten. De omzet afkomstig uit het transport van tabaksproducten ligt boven de 45% van de totale omzet van het bedrijf, wat ver boven de beleidsdrempel van ACTIAM ligt (10%). Bovendien heeft tabaksfabrikant Imperial Brands, een onderneming reeds uitgesloten door ACTIAM, een aanzienlijk aandeel in de onderneming en bezit het 50% van het stemrecht. Daarom wordt de onderneming geclassificeerd als onacceptabel gedrag.
- **Valora Holding:** Valora is een detailhandelsbedrijf die kiosken heeft die voornamelijk sigaretten en verwante rookproducten verkopen. De inkomsten die van tabak afkomstig zijn, worden geschat op 13% tot 15%. Dit percentage ligt boven de beleidsdrempel van ACTIAM.
- **Performance Food Group:** Het segment van Performance Food Group bevat sigaretten en andere tabaksproducten. De onderneming geeft aan dat de inkomsten van tabaksproducten goed waren voor 16,23% in FY2021. Dit percentage is niet in lijn met het beleid van ACTIAM, waardoor Performance Food Group is uitgesloten op onacceptabel gedrag.
- **Guizhou Panjiang Refined Coal:** Deze Chinese onderneming is toegewijd aan het produceren van steenkool en heeft ook plannen verder uit te breiden, waardoor het niet voldoet aan het ACTIAM beleid. De onderneming is daarom uitgesloten voor fossiel brandstof gebruik.
- **Semirara Mining and Powe:** Dit Filipijnse bedrijf onderzoekt, ontwikkelt en mijnt steenkolen. Het is een toegewijd kolenonderneming met plannen verder uit te breiden, waardoor het niet voldoet aan het ACTIAM beleid en is uitgesloten voor fossiel brandstof gebruik.
- **Qassim Cement Company:** Deze onderneming is gevestigd in Saoedi-

Arabië en houdt zich bezig met de productie en marketing van cement en verwante producten. De onderneming heeft wel een algemene verklaring over het preservareren van het milieu en verminderen van CO₂-emissies. Echter is er geen uitgebreid beleid en zijn er geen kwantitatieve maatstaven voor handen, waardoor de onderneming is uitgesloten voor fossiel brandstof gebruik.

- **Southern Province Cement:** Dit bedrijf uit Saoedi-Arabië produceert en verkoopt cement. Cementproductie is een activiteit met een hoge CO₂-uitstoot. Desondanks toont het bedrijf zeer beperkt initiatieven om efficiënter te produceren om de uitstoot terug te dringen. Omdat er geen verdere informatie beschikbaar is over hoe het bedrijf omgaat met duurzaamheid en/of klimaatverandering binnen deze risicovolle sector, is de onderneming uitgesloten op fossiel brandstofgebruik.
- **Guangdong Electric Power:** Deze Chinese nutsonderneming investeert nog steeds aanzienlijk in elektriciteitsopwekking met steenkool. Er zijn daarnaast ook plannen om kolencapaciteit uit te breiden met meer dan 2 gigawatt, waardoor de onderneming is uitgesloten vanwege fossiel brandstofgebruik.
- **Mosenergo:** Dit Russisch nutsbedrijf scoort over het algemeen laag op duurzaamheidsonderwerpen. Er zijn geen tekenen van verbeteringen, waardoor de onderneming op niet-adaptief is gezet.
- **Jinneng Holding Shanxi Electric Power:** Dit Chinees nutsbedrijf investeert nog steeds aanzienlijk in elektriciteitsopwekking met steenkool. Er zijn ook plannen om kolencapaciteit uit te breiden met meer dan 3 gigawatt, waardoor de onderneming is uitgesloten op fossiel brandstofgebruik.
- **OPC Energy:** Dit Israëliësch nutsbedrijf is nog steeds bijna volledig afhankelijk van fossiele bronnen. Ook heeft het bedrijf helemaal geen ESG gerelateerd beleid en geen plannen over te stappen op hernieuwbare energiebronnen, waardoor de onderneming is uitgesloten op fossiel brandstofgebruik.

Beleggingsuniversum

Nieuwe in- en uitsluitingen

- **Chunbo:** Deze onderneming is risicovol vanwege ethiek op gebied van training, waterbeleid en ondernemingsbestuur. Er is geen milieubeheersysteem en geen transparantie over de emissies van Chunbo, waardoor het is uitgesloten op chemische emissies.
- **Yatsen Holding:** Deze onderneming loopt achter op gebied van corporate governance en beleid over chemische stoffen. Er zijn geen plannen milieu of gezondheids- en veiligheidsnormen te integreren in het productontwerp. Er is ook geen beleid over palmolie, toeleveringsketens of plastic afval. De onderneming voldoet hiermee niet aan de standaarden van ACTIAM en is als niet-adaptief gekwalificeerd.
- **The Ramco Cements:** Deze onderneming publiceert wel haar CO₂-uitstoot, maar heeft geen reductieprogramma's en een groot deel van het energieverbruik, 18%, is afkomstig van thermische steenkool. Bovendien is duurzaamheidsrapport niet beschikbaar en presteert de onderneming onder de maat op bijna alle ESG-factoren. Omdat het een risicovolle sector betreft en er gebrek is aan beleid is, is de onderneming niet-adaptief.
- **Pt Abm Investama:** Deze Indonesische holding genereert 77% van zijn inkomsten uit thermische kolenwinning en aanverwante activiteiten. Er zijn enkele inspanningen gedaan op het gebied van CO₂-reductie, zoals het gebruik van hernieuwbare energy, maar er zijn geen CO₂-doelstellingen vastgesteld. Ook is de informatie over operationele efficiëntie beperkt en er worden geen broeikasgassen opgevangen. De hoge inkomsten vanuit steenkool in combinatie met beperkte transitie initiatieven hebben gezorgd voor een niet-adaptieve status.
- **Callon Petroleum:** De CO₂-intensiteit van Callon is 31% hoger dan het sectorgemiddelde en alle werkzaamheden zijn afkomstig van ondernemingsonderdelen die meer CO₂ intensief zijn dan vergelijkbare ondernemingen in de sector. Ook gebeuren alle werkzaamheden van Callon in regio's met kwetsbare ecosystemen, wat risico meebrengt voor landgebruik, en de inspanningen deze negatieve impact op de biodiversiteit te verminderen lopen achter op de concurrentie. Daar komt nog bovenop

dat de scores voor giftige stoffen en afval aanzienlijk slechter zijn dan het sectorgemiddelde. Deze verschillende factoren zorgen ervoor dat de onderneming als niet-adaptief wordt ingedeeld.

- **Tullow Oil:** De CO₂-intensiteit van oliemaatschappij Tullow Oil ligt 83% hoger dan het sectorgemiddelde. Hoewel de onderneming een CO₂-reductiedoelstelling heeft, is het niet duidelijk of en hoe dit behaald kan worden. Er is namelijk weinig transparantie over inspanningen en actieplannen gevonden over het gebruik van schonere energiebronnen, waardoor het bedrijf de status niet-adaptief krijgt toebedeeld. Bovendien is de status voor landgebruik 'risicovol' omdat er weinig tot geen bewijs is gevonden dat er initiatieven worden genomen kwetsbare landgronden en flora en fauna te beschermen. Verder is er weinig tot geen beleid gevonden over het minimaliseren van letsels en dodelijke slachtoffers onder de werknemers.
- **Diversified Gas & Oil / Diversified Energy:** Dit energiebedrijf heeft als doelstelling CO₂-neutraal te worden in 2050 en heeft CO₂-emissies gekoppeld aan beloningen van bestuurders. Echter, in 2020 was de CO₂-intensiteit zes keer groter dan het sectorgemiddelde. Verder is er beperkt bewijs gevonden dat de onderneming plannen heeft over te schakelen naar schonere energiebronnen. Daar komt nog bij dat de onderneming sterk is blootgesteld aan het risico van landgebruik, omdat de onderneming opereert in regio's met kwetsbare ecosystemen. Dit maakt de onderneming niet-adaptief voor de vereiste transitie's.
- **Whitecap Resources:** De CO₂-intensiteit van Whitecap is 83% hoger dan het sectorgemiddelde. Hoewel de onderneming stelt dat het haar emissies met 20% te verminderen in 2030, is er geen beleid of zijn er actieplannen beschikbaar dit te realiseren. Dit maakt het bedrijf niet-adaptief. Daar komt nog bij dat Whitecap sterk is blootgesteld aan het risico van milieuaansprakelijkheid in verband met giftige emissies en afval, door hoge zwaveloxide en vluchtige organische stoffen emissies.

Beleggingsuniversum

Nieuwe in- en uitsluitingen

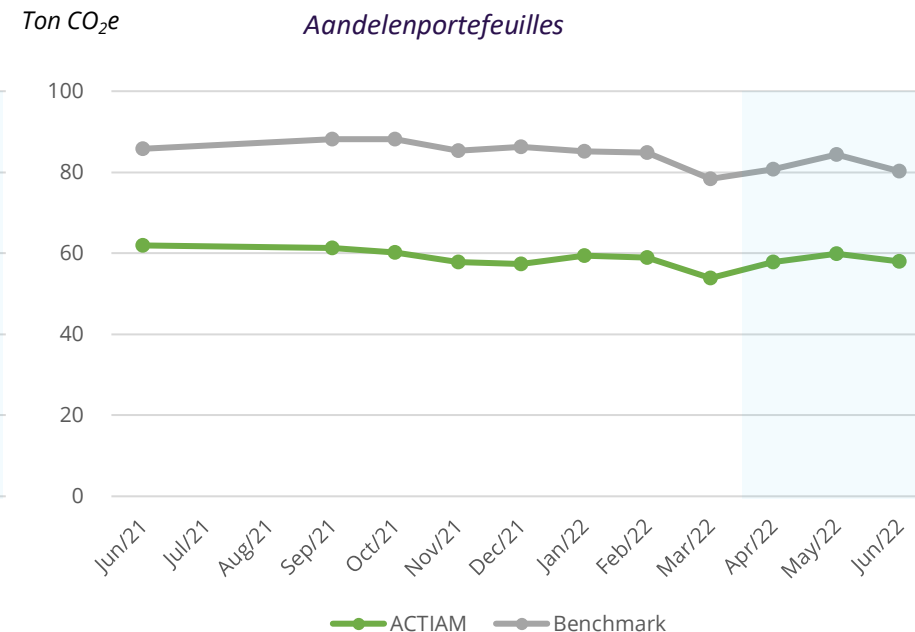
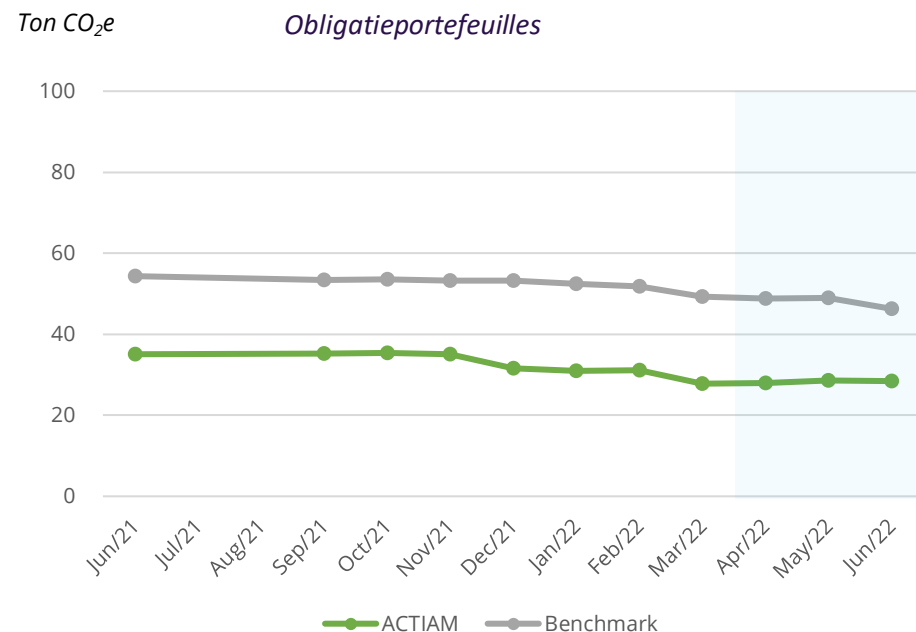
- **Berry Petroleum Corporation:** De CO₂-intensiteit van deze onderneming is relatief hoog vergeleken met gelijksoortige ondernemingen in de olie- en gasindustrie. In 2020 was de CO₂-intensiteit van de onderneming meer dan vier keer het sectorgemiddelde. Verder liggen de scores voor biodiversiteit & landgebruik, giftige stoffen & afval, community relations en gezondheid en veiligheid onder het sectorgemiddelde. Daarom krijgt de onderneming de status niet-adaptief toegekend.
- **Guangxi Guiguan Electric Power:** Dit Chinees nutsbedrijf investeert nog steeds aanzienlijk in elektriciteitsopwekking met steenkool. Er zijn daarnaast ook plannen om kolencapaciteit uit te breiden met meer dan 1 gigawatt, waardoor de onderneming is uitgesloten op fossiele brandstofgebruik.
- **Bumi Armada Berhad:** Als een van de grootste leveranciers van drijvende productieopslag en -afvoer (FPSO's) in de wereld, is de onderneming volledig afhankelijk van offshore olie en gas. Ondanks dat de onderneming een relatief sterk ESG-beleid heeft, is er geen bewijs gevonden dat de onderneming inzet op schonere energiebronnen of zelfs erkent dat het nodig is een transitie te maken.
- **Enerflex:** Dit is een energieonderneming dat grotendeels in de Verenigde Staten actief is, waar de overheid de doelstelling voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen heeft verhoogd tot 50-52% in 2030 t.o.v. het niveau van 2005. De stijgende CO₂-beprijzing vergroot het risico dat de onderneming achterblijft bij de overgang naar schonere energiebronnen en daarom is de status van risicovol naar niet-adaptief gewijzigd.
- **Teekay Corporation:** Deze onderneming is gespecialiseerd in ruwe olie en andere transportdiensten overzee. Dit brengt risico met zich mee omdat er oplopende kosten ontstaan als gevolg van regelgeving voor het reduceren van CO₂-emissies. Omdat de onderneming geen initiatief toont om over te schakelen op andere diensten, krijgt het de status niet-adaptief.

- **Genesis Energy:** Deze onderneming is een dienstverlener voor de olie- en gasindustrie en loopt daardoor risico vanwege de stijgende CO₂-prijzen. De onderneming toont daarbij geen initiatieven om CO₂-intensieve werkzaamheden af te schalen, terwijl de uitstoot van de onderneming 38% hoger ligt dan het sectorgemiddelde. Dit leidt ertoe dat de niet-adaptieve status wordt toegepast.
- **Frontline:** Deze onderneming heeft veel activiteiten met CO₂-intensieve ondernemingsonderdelen, waardoor het wordt geconfronteerd met verhoogde risico's aan de hand van de overgang van olie- en gas naar schonere energiebronnen. Bovendien wordt de onderneming geconfronteerd met stijgende CO₂-prijzen en verplichte doelen die zijn vastgesteld door de International Marine Organization (IMO). Daarom is de onderneming gemarkeerd als niet-adaptief.
- **Term Plc:** Deze onderneming is actief in het vervoeren van geraffineerde olieproducten. De onderneming heeft acties ondernomen de ecologische voetafdruk te verminderen, door middel van strategieën en technologieën. Ondanks de ondernomen acties is er echter geen bewijs gevonden dat de onderneming overstapt op alternatieve producten. Daarom heeft de onderneming een lage-score gekregen en is het gemarkeerd als niet-adaptief

Behalve de voorgaande uitsluitingen die voor alle fondsen van ACTIAM gelden, is er ook een aantal ondernemingen uitgesloten van de duurzame fondsen van ACTIAM: United States Steel Corporation, Century Textile and Industries, Blue Moon Group Holdings, Sichuan New Energy Power, Shanghai Friendess Electronic Technology, SD Biosensor, Tianfeng Secufities, CECEP solar energy, Agility Public Warehousing, China CSSC Holdings, Sunac China Holdings, Guosen Securities, Muthoot Finance, Beijing Roborock, National Industrialization, Mouwasat Medical Services, SITC International Holdings, Tal Education Group, Futu Holdings en Pacific National Holdings.

Doelstellingen

Ontwikkeling van CO₂e-voetafdruk (scope 1 en 2) per miljoen belegde euro*

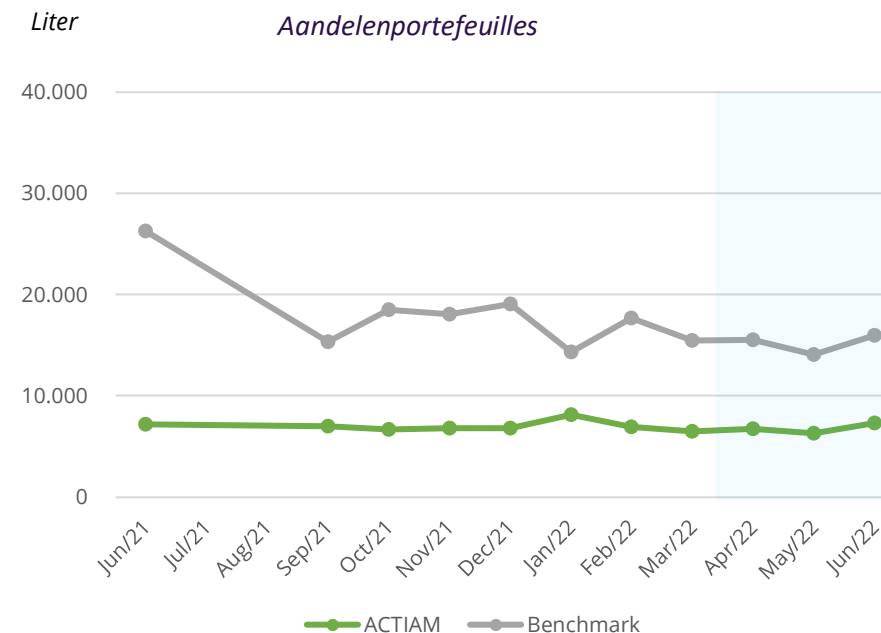
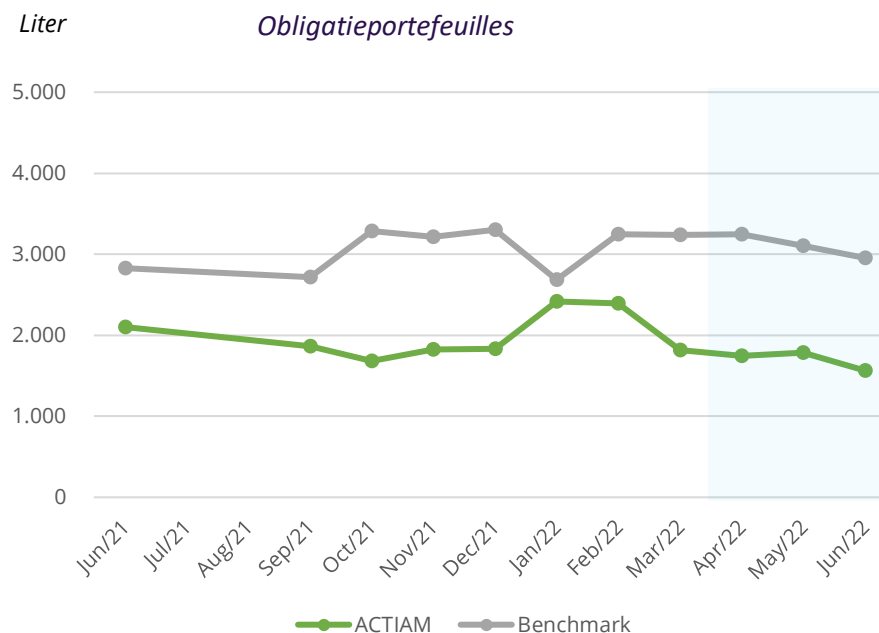
De langetermijndoelstelling van ACTIAM is om in 2050 een netto nulmissie te realiseren om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C. De tussendoelen zijn om de broeikasgasintensiteit van de beleggingen van ACTIAM met ten minste 50% te verminderen in 2030 en 75% in 2040 ten opzichte van het niveau in 2020. Dit vertaalt zich naar een reductie van 7% per jaar.

Op basis van de afgelopen 12 maanden heeft ACTIAM een CO₂e-reductie gerealiseerd in de obligatieportefeuilles (-19,1%) en aandelenportefeuilles (-6,5%).

* De ontwikkeling van de uitstootcijfers in deze kwartaalrapportage wijkt af van het jaarverslag omdat in laatstgenoemde een inflatiecorrectie wordt uitgevoerd.

Doelstellingen

Ontwikkeling van watervoetafdruk per miljoen belegde euro

ACTIAM heeft zich tot doel gesteld om toe te werken naar een waterneutrale beleggingsportefeuille in 2030. Dit is een situatie waarin portefeuilleondernemingen die actief zijn in gebieden met een hoog risico op waterschaarste, niet meer water onttrekken dan dat de natuur aan kan vullen. De gezamenlijke voetafdruk van deze ondernemingen, gewogen naar het belang van deze ondernemingen in de portefeuille, is het belangrijkste middel om voortgang op de waterneutraliteitsdoelstelling te monitoren.

Op basis van de afgelopen 12 maanden heeft ACTIAM een reductie in de watervoetafdruk gerealiseerd in de obligatieportefeuilles (-25,6%) en aandelenportefeuilles (-2,4%).

Disclaimer

ACTIAM N.V. en ACTIAM Sense B.V. (gezamenlijk ACTIAM) streven ernaar om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken uit betrouwbare bronnen. ACTIAM staat echter niet in voor de juistheid en volledigheid van de informatie die in dit document wordt gegeven (hierna te noemen: Informatie). De Informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of typografische fouten bevatten. ACTIAM geeft geen garanties, expliciet of impliciet, met betrekking tot de vraag of de Informatie juist, volledig of actueel is. ACTIAM is niet verplicht om de Informatie aan te passen of om onnauwkeurigheden of fouten te corrigeren.

De ontvangers hiervan kunnen geen rechten ontleen aan deze Informatie. De Informatie in deze presentatie is gebaseerd op historische gegevens en is geen betrouwbare bron voor het voorspellen van toekomstige waarden of koersen. De Informatie is vergelijkbaar met, maar mogelijk niet identiek aan de informatie die door ACTIAM voor interne doeleinden wordt gebruikt. ACTIAM garandeert niet dat de kwantitatieve opbrengsten / winsten of andere resultaten met betrekking tot de verstrekte Informatie gelijk zullen zijn aan de potentiële winsten en resultaten volgens de prijsmodellen van ACTIAM.

Het is niet toegestaan de Informatie te vermenigvuldigen, reproduceren, distribueren, verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, of voor commerciële doeleinden te gebruiken zonder de voorafgaande uitdrukkelijke, schriftelijke, toestemming van ACTIAM.

De bespreking van risico's met betrekking tot Informatie kan niet worden beschouwd als een volledige opsomming van alle terugkerende risico's. De Informatie mag door de ontvanger niet worden geïnterpreteerd als zakelijk, financieel, investeringsadvies, hedging-, handels-, juridisch, regulerend, fiscaal of boekhoudkundig advies. De ontvanger van de Informatie is zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de Informatie. De beslissingen op basis van de Informatie zijn voor rekening en risico van de ontvanger.

De informatie is uitsluitend bedoeld voor professionele en institutionele beleggers in de zin van artikel 1:1 van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en is niet bestemd voor US Persons als gedefinieerd in de United States Securities Act of 1933 en mag niet gebruikt worden voor het werven van investeringen of inschrijven op effecten in landen waar dit niet is toegestaan door de lokale toezichthouder of wet- en regelgeving.

Met betrekking tot diensten verleend door ACTIAM N.V.:

De informatie is uitsluitend opgesteld ter informatie en is geen aanbod (of uitnodiging):

- om effecten of een ander beleggingsproduct te kopen of verkopen
- om deel te nemen in een handelsstrategie;
- tot het verlenen van een beleggingsdienst.